

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 6
2. เพื่อศึกษาเนื้อหาของกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 6

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร คือ ผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายกิจกรรมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 182 โรงเรียน
 - 1.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดเกณฑ์ขนาดของโรงเรียนตามระเบียบ ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งได้กำหนดว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป ดังนี้ จังหวัดลพบุรี 42 โรงเรียน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 41 โรงเรียน จังหวัดสระบุรี 27 โรงเรียน จังหวัดชัยนาท 21 โรงเรียน จังหวัดอ่างทอง 19 โรงเรียน จังหวัดอุทัยธานี 20 โรงเรียน จังหวัดสิงห์บุรี 12 โรงเรียน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน
 - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม แบบเลือกตอบ เกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบ
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประเมินค่าและคำถาม กำหนดให้เลือกตอบ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนเกี่ยวกับปัญหาการจัด
กิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม

2.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้บริหารและครูฝ่ายกิจกรรมนักเรียน จำนวน 1 ชุด
เพื่อต้องการทราบสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และขอความร่วมมือจากศึกษานิเทศก์จังหวัด บางจังหวัดช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลให้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSX ณ สถาบันบริการคอมพิวเตอร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์หาค่าความถี่และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สำหรับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำไปประกอบการอภิปรายผล การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ทำในรูปของความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แยกเสนอตามประเภทของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

ด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามผู้บริหาร พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารส่วนใหญ่สังกัด สปจ. พระนครศรีอยุธยา คิดเป็นร้อยละ 23.0 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษา ร้อยละ 49.4 เป็นเพศชาย ร้อยละ 83.1 นับถือศาสนาพุทธ 98.9 มีอายุระหว่าง 40-50 ปี ร้อยละ 46.6 ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน ระหว่าง 5-10 ปี ร้อยละ 24.2 ผู้บริหารส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ร้อยละ 65.2 และเคยเป็นกรรมการอนุกรรมการ ร้อยละ 70.2

ด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามครูฝ่ายกิจกรรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างครูฝ่ายกิจกรรมส่วนใหญ่ สังกัด สปจ. พระนครศรีอยุธยา ร้อยละ 23.6 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 48.9 เป็นเพศชาย ร้อยละ 61.5 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 97.1 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 54.6 ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน ระหว่าง

5-10 ปี ร้อยละ 31.6 ครูฝ่ายกิจกรรมส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ร้อยละ 70.7 และเคยเป็นกรรมการ อนุกรรมการ ร้อยละ 71.3

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม สรุปได้ ดังนี้

ข้อมูลการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของผู้บริหาร

ด้านนโยบายการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดยส่วนรวมได้ปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารรับรู้ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ ยึดถือ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ รองลงมาคือ นโยบายของโรงเรียน

ด้านการกำหนดโครงการการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดย ส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารรับรู้ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุด คือ มติที่ประชุมครูทั้งโรงเรียน รองลงมาคือ มติของคณะกรรมการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรม ของโรงเรียน

ด้านวิธีดำเนินงานในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดยส่วนรวม ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารรับรู้ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ มีการวางแผนในการจัดกิจกรรมมากที่สุด รองลงมาคือ มีปฏิทินการจัดกิจกรรมไว้แน่นอน

ด้านการมีส่วนร่วมของครูในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดย ส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารรับรู้ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ ให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดและควบคุมการจัดกิจกรรม รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม

ด้านเงินที่โรงเรียนใช้ในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดย ส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับไม่มี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารรับรู้ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ ใช้เงินที่ได้จากการแสดงของนักเรียนหรือการจัดงานของโรงเรียนมากที่สุด รองลงมาคือ ได้เงินจากผู้ปกครองนักเรียนบริจาค

ด้านประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลป วัฒนธรรม โดยส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารรับรู้ ได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ การส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม รองลงมาคือ การสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดยส่วนรวม ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารรับรู้ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุด คือ ประเมินผลด้านคุณค่าที่ได้รับ รองลงมาคือ จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ด้านวิธีการประเมินผลการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดยส่วนรวม ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารรับรู้ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุด คือ ใช้วิธีสังเกตความสนใจและการให้ความร่วมมือ รองลงมาคือ สังเกตจากผลงานของกิจกรรม

ด้านข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนปรับปรุงการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดยส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารรับรู้ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ ได้ข้อมูลมาจากมติที่ประชุมครูทั้งโรงเรียน รองลงมาคือ ได้ข้อมูลจากมติของคณะกรรมการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียน

ด้านช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดยส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารรับรู้ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ ใช้เวลา ก่อนเรียนตอนเช้า รองลงมาคือ ช่วงเวลาเรียน

ด้านการประเมินผลหลังจากการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดยส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารรับรู้ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ จะประเมินผลหลังจากทำกิจกรรมเสร็จแล้ว รองลงมาคือ ประเมินผลตอนสิ้นปีการศึกษา

ด้านการแบ่งกลุ่มนักเรียนเพื่อทำกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดยส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารรับรู้ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ แบ่งตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน รองลงมาคือ การแบ่งตามชั้นเรียน

ด้านวิธีการให้นักเรียนร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดยส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารรับรู้ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ ดูตามความสมัครใจของนักเรียน รองลงมาคือ ดูตามความเหมาะสมของอายุและสภาพร่างกายของนักเรียน

ด้านการแจ้งให้ผู้ปกครองของนักเรียนทราบถึงการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดยส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารรับรู้ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ วิธีการแจ้งผ่านทางนักเรียน รองลงมาคือ การแจ้งเป็นจดหมายถึงผู้ปกครองโดยตรง

ลักษณะการแจ้งกำหนดการการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดย
 ส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารรับรู้ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ
 การจัดประชุมชี้แจงให้นักเรียนทราบ รองลงมาคือ การติดประกาศตามบอร์ดต่าง ๆ ในโรงเรียน

ด้านความร่วมมือจากคณะครูในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดย
 ส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารรับรู้ว่าคณะครูให้ความร่วม
 มือทุกกิจกรรม

ด้านความร่วมมือจากนักเรียนในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดย
 ส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารรับรู้ว่านักเรียนจะให้ความ
 ร่วมมือทุกกิจกรรม

ด้านความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลป-
 วัฒนธรรม โดยส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารรับรู้ว่า
 ผู้ปกครองนักเรียนจะให้ความร่วมมือทุกกิจกรรม

ด้านการนำเอาวัฒนธรรมพื้นบ้านเข้ามามีส่วนในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์
 ศิลปวัฒนธรรม โดยส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารรับ
 รู้ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ การละเล่นพื้นบ้านและการแสดงดนตรีไทย รองลงมาคือ การแสดง
 พื้นเมือง

ข้อมูลการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ของครูฝ่ายกิจกรรม

ด้านนโยบายการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดยส่วนรวมได้ปฏิบัติ
 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูฝ่ายกิจกรรมรับรู้ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ
 ยึดถือนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ รองลงมาคือ นโยบายของ
 โรงเรียน

ด้านการกำหนดโครงการการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดย
 ส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูฝ่ายกิจกรรมรับรู้ว่าได้ปฏิบัติ
 มากที่สุดคือ จากมติของที่ประชุมครูทั้งโรงเรียน รองลงมาคือ มติของคณะกรรมการดำเนินงาน
 เกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียน

ด้านวิธีดำเนินงานในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดยส่วนรวม
 ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูฝ่ายกิจกรรมรับรู้ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ
 มีการวางแผนในการจัดกิจกรรม รองลงมาคือ มีปฏิทินการจัดกิจกรรมไว้แน่นอน

การมีส่วนร่วมของครูในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดยส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูฝ่ายกิจกรรมรับรู้ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมรองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการจัดและควบคุมการจัดกิจกรรม

ด้านเงินที่โรงเรียนใช้ในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดยส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับไม่มี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูฝ่ายกิจกรรมรับรู้ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ ใช้เงินที่ได้จากการแสดงของนักเรียนหรือการจัดงานของโรงเรียน รองลงมาคือ เงินที่ผู้ปกครองนักเรียนบริจาค

ด้านประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดยส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูฝ่ายกิจกรรมรับรู้ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ การส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม รองลงมาคือ การส่งเสริมประสบการณ์ในการเรียนรู้ของนักเรียน

ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดยส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูฝ่ายกิจกรรมรับรู้ว่า ได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ ประเมินผลด้านจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม รองลงมาคือ การประเมินผลด้านคุณค่าที่ได้รับ

ด้านวิธีการประเมินผลการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดยส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูฝ่ายกิจกรรมรับรู้ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ ใช้วิธีการสังเกตความสนใจและการให้ความร่วมมือ รองลงมาคือ ใช้วิธีสังเกตพฤติกรรมโดยทั่วไป และสังเกตจากผลงานของกิจกรรม

ข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนปรับปรุงการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดยส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูฝ่ายกิจกรรมรับรู้ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ ได้ข้อมูลจากมติของคณะกรรมการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียน

ด้านช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดยส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูฝ่ายกิจกรรมรับรู้ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ ใช้เวลาก่อนเรียนตอนเช้า รองลงมาคือ ใช้เวลาเรียน

ด้านการประเมินผลหลังจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมเสร็จแล้ว โดยส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูฝ่ายกิจกรรมรับรู้ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ หลังจากทำกิจกรรมเสร็จแล้ว รองลงมาคือ เมื่อสิ้นปีการศึกษา

ด้านการแบ่งกลุ่มนักเรียนเพื่อทำกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดย
ส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูฝ่ายกิจกรรมรับรู้ว่าได้ปฏิบัติมาก
ที่สุดคือ แบ่งตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน รองลงมาคือ แบ่งตามชั้นเรียน

ด้านวิธีการให้นักเรียนเข้าร่วมจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดย
ส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูฝ่ายกิจกรรมรับรู้ว่าได้ปฏิบัติมาก
ที่สุดคือ ใช้วิธีดูตามความสมัครใจของนักเรียน รองลงมาคือ ใช้วิธีดูตามความเหมาะสมของ
อายุและสภาพร่างกายของนักเรียน

ด้านการแจ้งให้ผู้ปกครองทราบถึงการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม
โดยส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูฝ่ายกิจกรรมรับรู้
ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ ใช้วิธีแจ้งผ่านนักเรียน รองลงมาคือ การแจ้งเป็นจดหมายถึง
ผู้ปกครองโดยตรง

ลักษณะของการแจ้งกำหนดการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดย
ส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูฝ่ายกิจกรรมรับรู้ว่าได้ปฏิบัติ
มากที่สุดคือ การจัดประชุมชี้แจงให้นักเรียนทราบ รองลงมาคือ การแจ้งให้ทราบในห้องเรียน
โดยผ่านหัวหน้าชั้นหรือครูประจำชั้น

ความร่วมมือจากคณะครูในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดย
ส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูฝ่ายกิจกรรมรับรู้ว่าจะให้
ความร่วมมือทุกกิจกรรม

ความร่วมมือจากนักเรียนในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดย
ส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูฝ่ายกิจกรรมรับรู้ว่าจะให้
ความร่วมมือทุกกิจกรรม

ด้านความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลป-
วัฒนธรรม โดยส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูฝ่ายกิจกรรมรับรู้
ว่าผู้ปกครองนักเรียนจะให้ความร่วมมือทุกกิจกรรม

ด้านการนำเอาวัฒนธรรมพื้นบ้านเข้ามามีส่วนในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์
ศิลปวัฒนธรรม โดยส่วนรวมได้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ครูฝ่ายกิจกรรม
รับรู้ว่าได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ การแสดงดนตรีไทย รองลงมาคือ การละเล่นพื้นบ้าน

กิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม

ข้อมูลกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของผู้บริหาร พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่ จัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ในปีการศึกษา 2530 ได้แก่ กิจกรรมวันแม่ ร้อยละ 99.4 รองลงมาได้แก่ กิจกรรมวันเข้าพรรษา และกิจกรรมวันวิสาขบูชา กิจกรรมวันมาฆบูชา ร้อยละ 98.9 การจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ที่ผู้บริหารส่วนใหญ่จัดมากที่สุด ได้แก่ การจัดนิทรรศการและป้ายนิเทศในวันสำคัญ ร้อยละ 91.6 รองลงมา ได้แก่ การจัดประกวดมารยาทไทย ร้อยละ 88.2

กิจกรรมในวันเด็กที่ผู้บริหารส่วนใหญ่จัดมากที่สุด ได้แก่ การจัดการแสดงของนักเรียน ร้อยละ 93.3 รองลงมาได้แก่ การประกวดร้องเพลง ร้อยละ 90.4

กิจกรรมวันไหว้ครูที่ผู้บริหารส่วนใหญ่จัดมากที่สุด ได้แก่ การประกวดพานดอกไม้รูปเทียน ร้อยละ 93.3 รองลงมาได้แก่ ประกวดเรียงความเกี่ยวกับพระคุณครู ร้อยละ 41.6

กิจกรรมวันแม่ที่ผู้บริหารส่วนใหญ่จัดมากที่สุด ได้แก่ การจัดป้ายกิจกรรม ร้อยละ 89.3 รองลงมาได้แก่ การจัดประกวดเรียงความเกี่ยวกับพระคุณแม่ ร้อยละ 80.3

กิจกรรมวันพ่อที่ผู้บริหารส่วนใหญ่จัดมากที่สุด ได้แก่ การจัดป้ายกิจกรรม ร้อยละ 84.8 รองลงมาคือ จัดประกวดเรียงความเกี่ยวกับพระคุณพ่อ และจัดประกวดคำขวัญวันพ่อ ร้อยละ 58.4

กิจกรรมวันสุนทรภู่ ที่ผู้บริหารส่วนใหญ่จัดมากที่สุด ได้แก่ การจัดป้ายกิจกรรม ร้อยละ 88.8 รองลงมาได้แก่ การประกวดการอ่านทำนองเสนาะ ร้อยละ 65.2

กิจกรรมวันลอยกระทงที่ผู้บริหารส่วนใหญ่จัดมากที่สุด ได้แก่ การจัดป้ายกิจกรรม ร้อยละ 87.6 รองลงมาได้แก่ จัดประกวดกระทงและร่วมลอยกระทง ร้อยละ 70.8

กิจกรรมวันสงกรานต์ที่ผู้บริหารส่วนใหญ่จัดมากที่สุด ได้แก่ การจัดป้ายกิจกรรม ร้อยละ 60.1 รองลงมาได้แก่ การจัดนิทรรศน์น้ำผู้ใหญ่ ร้อยละ 38.8

กิจกรรมวันขึ้นปีใหม่ที่ผู้บริหารส่วนใหญ่จัดมากที่สุด ได้แก่ การจัดป้ายกิจกรรม ร้อยละ 84.3 รองลงมาได้แก่ จัดนิทรรศน์ทักทายตรุษสงกรานต์ ร้อยละ 61.8

กิจกรรมวันเข้าพรรษา ที่ผู้บริหารส่วนใหญ่จัดมากที่สุด ได้แก่ การจัดแห่เทียนพรรษา ร้อยละ 90.4 รองลงมาคือ การจัดป้ายกิจกรรม ร้อยละ 86.2

กิจกรรมวันออกพรรษาที่ผู้บริหารส่วนใหญ่จัดมากที่สุด ได้แก่ การจัดป้ายกิจกรรม
ร้อยละ 55.1

กิจกรรมวันวิสาขบูชาที่ผู้บริหารส่วนใหญ่จัดมากที่สุด ได้แก่ การจัดป้ายกิจกรรม
ร้อยละ 92.1 รองลงมาได้แก่ การจัดพิธีเวียนเทียน ร้อยละ 88.8

กิจกรรมวันมาฆบูชาที่ผู้บริหารส่วนใหญ่จัดมากที่สุด ได้แก่ การจัดป้ายกิจกรรม
ร้อยละ 92.1 รองลงมาได้แก่ การจัดพิธีเวียนเทียน ร้อยละ 83.1

กิจกรรมวันเทศกาลสารทที่ผู้บริหารส่วนใหญ่จัดมากที่สุด ได้แก่ การร่วมทำบุญ
ตักบาตรตามประเพณีท้องถิ่น ร้อยละ 55.1 รองลงมาได้แก่ การจัดป้ายกิจกรรม ร้อยละ 52.8

ข้อมูลกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของครูฝ่ายกิจกรรม พบว่าครูฝ่าย
กิจกรรมส่วนใหญ่ จัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ในปีการศึกษา 2530 มากที่สุดได้แก่
กิจกรรมวันเข้าพรรษา ร้อยละ 98.3 รองลงมาได้แก่ กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมวันวิสาขบูชา
กิจกรรม วันมาฆบูชา ร้อยละ 97.7

การจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ที่ครูฝ่ายกิจกรรมส่วนใหญ่จัดมากที่สุด
ได้แก่ การจัดนิทรรศการและป้ายนิเทศในวันสำคัญ ร้อยละ 82.0 รองลงมาได้แก่ การจัด
ประกวดมารยาทไทย ร้อยละ 85.1

กิจกรรมวันเด็กที่ครูฝ่ายกิจกรรมจัดมากที่สุด ได้แก่ การจัดประกวดร้องเพลง
และจัดการแสดงของเด็ก ร้อยละ 90.8 รองลงมาได้แก่ การประกวดวาดภาพ ร้อยละ 65.5

กิจกรรมวันไหว้ครูที่ครูฝ่ายกิจกรรมจัดมากที่สุด ได้แก่ การประกวดพานดอกไม้
รูปเทียน ร้อยละ 51.1 รองลงมาได้แก่ การประกวดเรียงความเกี่ยวกับพระคุณครู ร้อยละ
43.1

กิจกรรมวันแม่ที่ครูฝ่ายกิจกรรมจัดมากที่สุด ได้แก่ การจัดป้ายกิจกรรม ร้อยละ
90.2 รองลงมาได้แก่ การประกวดเรียงความเกี่ยวกับพระคุณแม่ ร้อยละ 78.7

กิจกรรมวันพ่อที่ครูฝ่ายกิจกรรมจัดมากที่สุด ได้แก่ การจัดป้ายกิจกรรม ร้อยละ
83.3 รองลงมาคือ การจัดประกวดเรียงความเกี่ยวกับพระคุณพ่อ ร้อยละ 58.6

กิจกรรมวันสุนทรภู่ที่ครูฝ่ายกิจกรรมจัดมากที่สุด ได้แก่ การจัดป้ายกิจกรรม
ร้อยละ 83.3 รองลงมาคือ จัดประกวดการอ่านทำนองเสนาะ ร้อยละ 60.9

กิจกรรมวันลอยกระทงที่ครูฝ่ายกิจกรรมจัดมากที่สุด ได้แก่ การจัดป้ายกิจกรรม
ร้อยละ 82.8 รองลงมาคือ การจัดประกวดกระทงและร่วมลอยกระทง ร้อยละ 60.9

กิจกรรมวันสงกรานต์ที่ครูฝ่ายกิจกรรมจัดมากที่สุด ได้แก่ การจัดป้ายกิจกรรม ร้อยละ 54.0 รองลงมาคือ การจัดพิธีรดน้ำผู้ใหญ่ ร้อยละ 29.9

กิจกรรมวันขึ้นปีใหม่ที่ครูฝ่ายกิจกรรมจัดมากที่สุด ได้แก่ การจัดป้ายกิจกรรม ร้อยละ 80.5 รองลงมาคือ การจัดพิธีทำบุญตักบาตร ร้อยละ 58.0

กิจกรรมวันเข้าพรรษาที่ครูฝ่ายกิจกรรมจัดมากที่สุด ได้แก่ การจัดแห่เทียนพรรษา ร้อยละ 87.9 รองลงมาคือ การจัดป้ายกิจกรรม ร้อยละ 85.1

กิจกรรมวันออกพรรษาที่ครูฝ่ายกิจกรรมจัดมากที่สุด ได้แก่ การจัดป้ายกิจกรรม ร้อยละ 74.7 รองลงมาคือ การจัดพิธีทำบุญตักบาตร ร้อยละ 50.6

กิจกรรมวันวิสาขบูชาที่ครูฝ่ายกิจกรรมจัดมากที่สุด ได้แก่ การจัดป้ายกิจกรรม ร้อยละ 91.4 รองลงมาคือ การจัดพิธีเวียนเทียน ร้อยละ 85.1

กิจกรรมวันมาฆบูชาที่ครูฝ่ายกิจกรรมจัดมากที่สุด ได้แก่ การจัดป้ายกิจกรรม ร้อยละ 90.8 รองลงมาคือ การจัดพิธีเวียนเทียน ร้อยละ 80.5

กิจกรรมวันอาสาฬหบูชาที่ครูฝ่ายกิจกรรมจัดมากที่สุด ได้แก่ การจัดป้ายกิจกรรม ร้อยละ 90.8 รองลงมาคือ การจัดพิธีเวียนเทียน ร้อยละ 74.7

กิจกรรมวันเทศกาลสารทที่ครูฝ่ายกิจกรรมจัดมากที่สุด ได้แก่ การร่วมทำบุญตักบาตรตามประเพณีท้องถิ่น ร้อยละ 51.7 รองลงมาคือ การจัดป้ายกิจกรรม ร้อยละ 49.4

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม

ก. ข้อมูลการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ของผู้บริหาร พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง มีเพียง 3 ข้อคือ ขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 2.89 ขาดบุคลากร (ครู) ที่มีความรู้เฉพาะทางสาขาวิชา เช่น นาฏศิลป์ ดนตรี เป็นต้น และวัฒนธรรมพื้นบ้านบางอย่าง ไม่มีผู้ชำนาญที่สามารถจะถ่ายทอดหรือฝึกสอนได้ มีค่าเฉลี่ย 2.60

ข. ข้อมูลปัญหาการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ของครูฝ่ายกิจกรรม พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง มีเพียง 1 ข้อคือ ขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 2.54

อภิปรายผล

จากการวิจัยที่ได้เสนอมาแล้วนั้น มีประเด็นที่น่าสนใจ สามารถนำมาอภิปรายและเสนอแนะ ดังนี้

1. การจัดการกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม

ในด้านนโยบาย ปรากฏว่า จากผลการวิจัย โรงเรียนส่วนใหญ่ยึดนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษามากที่สุด ซึ่งผลของการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า ในการจัดการกรรมการจะต้องศึกษาตั้งแต่จุดมุ่งหมายส่วนรวมในระดับชาติคือ แผนการศึกษาชาติ และจากระเบียบเจ้าสังกัดที่ทางสถาบันการศึกษาสังกัดอยู่ เช่น โรงเรียนประถมศึกษา ก็จะต้องศึกษาจากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งผลของการวิจัยนี้ สอดคล้องกับ ประภาพรรณ สุวรรณศุข¹ ที่กล่าวว่า หลักการกำหนดนโยบาย ควรจะสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ก็เป็นกรม ๆ หนึ่งที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพราะจากการที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ขึ้นมา เพื่อให้กรมต่าง ๆ นำไปเป็นแบบในการจัดทำนั้น ทางสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ก็ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ขึ้นมา เพื่อให้โรงเรียนในสังกัดนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติโดยตรงอีก

สำหรับการกำหนดโครงการ กำหนดจากมติของที่ประชุมครูทั้งโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วสันต์ พรหมบุญ² ที่ว่าการจัดการกรรมการเสริมหลักสูตร ควรได้มีการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ และวิธีการจัดแก่ผู้เกี่ยวข้อง คณะครูและนักเรียน ให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และดำเนินการไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดผลอย่างต่อเนื่อง

¹ประภาพรรณ สุวรรณศุข, เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมการสอนประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ยูไนเต็๊ดโปรดักชั่น, 2524), หน้า 16-18

²วสันต์ พรหมบุญ, "โปรแกรมการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร", หน้า 231-232

วิธีดำเนินงาน พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ได้มีการวางแผนในการจัดกิจกรรม เพราะในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จะต้องมีการวางแผนกันอย่างรอบคอบ การวางแผนการจัดกิจกรรม หมายถึง การวางแผนเพื่อรวบรวมคน วัสดุ วิธีดำเนินการ ความคิด ข้อเท็จจริง เข้าด้วยกัน แล้วจัดทำวางแผนให้เป็นระเบียบเรียบร้อย จึงจะทำให้งานได้รับความสำเร็จ และต้องจัดทำเพื่อส่งเสริมความสนใจของเด็ก ต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ ขนาดของโรงเรียน ขอบข่ายของกิจกรรม ลักษณะตามธรรมชาติของเด็ก และประการสำคัญที่สุดคือ ต้องจัดให้ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แต่ว่ามีผู้ที่มีความรับผิดชอบมากที่สุดต่อกิจกรรมของโรงเรียน จะต้องเป็นผู้ที่มีบทบาทอันสำคัญที่สุดในการวางแผนงาน ก็คือผู้บริหาร ได้แก่ ครูใหญ่ หรือผู้อำนวยการ ถ้าโรงเรียนใหญ่ ๆ ก็จะมีผู้ช่วยครูใหญ่ ครูฝ่ายกิจกรรม ได้รับมอบหมายอำนาจจากครูใหญ่ ก็ควรจะเป็นผู้ที่เข้าจัดทำ ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำ และเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม เข้าร่วมวางแผน มีครู นักเรียนและผู้สนใจในการนี้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะเชิญบุคคลที่มีความเหมาะสมมาร่วม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้³ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลักขณา อินทะจักร⁴ ที่ว่าโรงเรียนส่วนใหญ่จัดเตรียมการวางแผนการจัดกิจกรรม โดยผู้บริหารและคณะครูร่วมกันวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ และคัดเลือกกิจกรรมให้สอดคล้องกับศาสนา จริยธรรมและวัฒนธรรม

โรงเรียนส่วนใหญ่ให้ครูมีส่วนร่วมในการจัด และควบคุมการจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เส็นเย่ พัททกษอรณเพ⁵ ที่ว่าการจัดกิจกรรม นักเรียน โรงเรียน จะกำหนด "ครูที่ปรึกษา" ของชุมนุมเพื่อให้ทำหน้าที่ วางแผนงานหรือกำหนดวัตถุประสงค์

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³ ประดับ นิลพั่งงา, การศึกษา 332 กิจกรรมร่วมหลักสูตร (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แพรวพินทยา, 2524), หน้า 129.

⁴ ลักขณา อินทะจักร, "การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ในโรงเรียนประถมศึกษา" บทความย่อ.

⁵ เส็นเย่ พัททกษอรณเพ, "มีอะไรในหลักสูตร" สารพัฒนาหลักสูตร 48 (มี.ค. 2529), หน้า 21.

และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนงค์ศิริ วิชาลัย^๕ ที่ว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ จัดให้มีการประชุมครู ร่วมกันวางแผนงาน และกำหนดโครงการแต่ละกิจกรรม

เงินที่โรงเรียนใช้ในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ได้จากการแสดงของนักเรียน หรือการจัดงานของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาทางด้านศิลปวัฒนธรรมของแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ระยะที่ ๖^๖ ที่กล่าวว่า งบประมาณการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ที่กระทรวงศึกษาธิการได้รับอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากโรงเรียนจะไม่ได้รับงบประมาณจัดสรร โดยตรงเพื่องานด้านนี้ จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะให้คำแนะนำในการจัดหาเงิน เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมนี้

ประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม คือ การส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม จะเห็นได้จากกระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๒๐ โดยกล่าวถึงนโยบายหลักของรัฐบาล ที่จะปลูกฝังเยาวชนให้มีคุณธรรม ระเบียบวินัย ความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การดำรงส่งเสริมเอกลักษณ์และวัฒนธรรม ตลอดจนความเป็นเอกภาพความมั่นคงของชาติ และในการกำหนดจุดประสงค์ข้อ ๕^๗ ที่ว่า "เพื่อให้มีความซาบซึ้งในคุณค่า ดำรงไว้และส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรมอันดีงามของชาติไทย" และสอดคล้องกับนโยบายด้านศิลปวัฒนธรรม ของแผนพัฒนาการศึกษา และศิลปวัฒนธรรมระยะที่ ๖ ที่ต้องการส่งเสริมเยาวชนให้มีการอนุรักษ์ รักษา ส่งเสริม และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมของชาติ

^๕อนงค์ศิริ วิชาลัย, "การจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา," หน้า ๘๖.

^๖ศึกษาธิการ, กระทรวง แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ระยะที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๔) (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, ๒๕๒๙) หน้า ๓๓.

^๗ศึกษาธิการ, กระทรวง คู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (กรุงเทพมหานคร: จงเจริญการพิมพ์, ๒๕๒๐), หน้า ๑-๒.

ส่วนการประเมินผลจะเน้นด้านคุณค่าที่ได้รับ และจากจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรพรรณ เวทยะเวทิน^๑ ที่ว่า อาจารย์ใหญ่ ครู นักเรียน ส่วนมากมีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน ต่างก็ตระหนักถึงประโยชน์และคุณค่าที่ได้รับ

โรงเรียนส่วนใหญ่จะประเมินผล โดยการสังเกตความสนใจและการให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมทุกครั้งต้องมีการประเมินผล เพื่อทราบว่า กิจกรรมที่จัดให้มีขึ้นนั้น บรรลุตามจุดประสงค์หรือไม่ ส่วนเทคนิคและเครื่องมือในการประเมินผลมีหลายอย่างแตกต่างกันไป ผู้ที่จะประเมินควรเลือกใช้อย่างเหมาะสมจึงจะเกิดประโยชน์และคุณค่าดังกล่าวของ ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ และวันเนอร์ มะทา^{๑๐} ที่ว่า การประเมินผลที่ดีนั้นควรจะทำหลาย ๆ วิธี เพื่อจะได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงการจัดกิจกรรม การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ได้จากมติของที่ประชุมครูทั้งโรงเรียน เพราะการดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียน บุคคลที่มีส่วนรับรู้และช่วยในการดำเนินงาน คือ ผู้บริหาร คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา คณะครูอาจารย์และนักเรียน ผู้ปกครอง จึงต้องช่วยกันเสนอแนะ วิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้ดีขึ้น

ช่วงเวลาที่ใช้ส่วนใหญ่จะใช้เวลาก่อนเรียนตอนเช้า ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ประดับ นิลพั่งงา^{๑๑} ที่ว่า ควรจัดกิจกรรมตามเวลาปกติ ในเวลาเรียน เพราะจัดวันหยุดนั้นจะไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากครูและนักเรียนเท่าที่ควร และปรากฏว่า โรงเรียนส่วนมากชอบจัดทำกิจกรรมในตอนเช้า

เมื่อจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมแล้ว โรงเรียนส่วนใหญ่จะประเมินผลทันที และการประเมินผลควรประเมินโดยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ใช่ประเมินโดยคณะผู้จัด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อรพรรณ เวทยะเวทิน, "เจตคติของอาจารย์ใหญ่ ครู นักเรียน ระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน" หน้า 100-104.

^{๑๐}ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ และ วันเนอร์ มะทา กิจกรรมเสริมหลักสูตร (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2528) หน้า 27.

^{๑๑}ประดับ นิลพั่งงา, การศึกษา 332 กิจกรรมเสริมหลักสูตร หน้า 132.

กิจกรรมเพียงฝ่ายเดียว การประเมินผลจะต้องให้ครอบคลุมถ้วนทุกส่วนของกระบวนการ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เอกชัย กี่สุขพันธ์¹² ที่ว่า การประเมินผลเมื่อกิจกรรมนั้น ๆ ได้ปฏิบัติเสร็จสิ้นแล้ว ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้ จะใช้ประโยชน์สำหรับการปรับปรุงการทำกิจกรรมลักษณะเดียวกันในครั้งต่อไป และสอดคล้องกับการวิจัยของ วสันต์ พรหมบุญ¹³ และ วิภา วิสเพ็ญ¹⁴ ที่ว่า หลังจากการจัดกิจกรรมแล้วจะต้องมีการประเมินผลทุกครั้ง และต้องมีการทำเป็นรายงานสรุปผลเก็บไว้เป็นหลักฐาน

โรงเรียนส่วนใหญ่แบ่งกลุ่มนักเรียน ทำกิจกรรมตามความสนใจ และความถนัดของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สุนน อมรวิวัฒน์ และ สมพงษ์ จิตระดับ¹⁵ ที่ว่า การจัดกิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อให้นักเรียนแต่ละคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยตนเอง อันเกิดจากความสมัครใจ ความสนใจ ความสามารถ เฉพาะของแต่ละบุคคล และสอดคล้องกับ ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ และวันนอร์ มะทา¹⁶ ที่กล่าวถึงหลักในการจัดกิจกรรมนักเรียนทั่วไปไว้ว่า ควรให้นักเรียนมีอิสระในการสมัครเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสามารถ

ส่วนวิธีการให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมคือ ดูตามความสมัครใจของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สุนน อมรวิวัฒน์ และสมพงษ์ จิตระดับ¹⁷ ที่ว่านักเรียนแต่ละคนควรมีอิสระ

¹² เอกชัย กี่สุขพันธ์, "โปรแกรมการจัดกิจกรรมนักเรียน" เอกสารประกอบการสอน วิชา 416717 กิจกรรมนักเรียน, 2526), หน้า 1-4.

¹³ วสันต์ พรหมบุญ, "โปรแกรมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร," หน้า 168.

¹⁴ วิภา วิสเพ็ญ, "กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยของวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" หน้า จ.

¹⁵ สุนน อมรวิวัฒน์, สมพงษ์ จิตระดับ, สาระและกิจกรรมการสอนวิชาหลักสูตรและการสอนระดับประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์, 2531), หน้า 291.

¹⁶ ไพโรจน์ นาคะสุวรรณ, วันนอร์ มะทา, กิจกรรมเสริมหลักสูตร หน้า 9.

¹⁷ สุนน อมรวิวัฒน์, สมพงษ์ จิตระดับ, สาระและกิจกรรมการสอนวิชาหลักสูตรและการสอนระดับประถมศึกษา หน้า 294.

ความพอใจ การสมัครใจของตนเองเป็นสำคัญ ในการเลือกหรือเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น โรงเรียน ครู ผู้บริหาร ไม่ควรบังคับหรือกำหนดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมบางประเภทที่นักเรียนอาจไม่สนใจ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อิทธิพล รุ่งประพันธ์¹⁸ ที่ว่า วิธีการซึ่งทางโรงเรียนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ทางโรงเรียนพิจารณาตามความสนใจ และความสมัครใจของนักเรียน ซึ่งวิธีการให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมนี้ ตรงกับหลักการให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้

โรงเรียนส่วนใหญ่ แจ้งให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบถึงการจัดกิจกรรม โดยวิธีแจ้งผ่านทางนักเรียน เพราะผู้ปกครองก็เป็นผู้ที่มีบทบาททางอ้อมต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรแก่นักเรียนในปกครอง ให้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ หรือผู้ปกครองที่มีความสามารถจะได้รับเชิญเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ หรือเป็นที่ปรึกษาพิเศษในการจัดดำเนินงาน ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในเรื่องอุปกรณ์ ในด้านกำลังเงิน หรือในการช่วยแนะนำวิธีการที่ดีและควรรหาโอกาสพบปะชี้แจง โครงการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบ เพื่อสร้างความเข้าใจอันถูกต้อง และป้องกันความขัดแย้งในวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ซึ่งโอกาสที่โรงเรียนจะจัดทำได้คือ การปฐมนิเทศนักเรียนใหม่¹⁹ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอิทธิพล รุ่งประพันธ์²⁰ ที่ว่าวิธีการแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ โดยการแจ้งผ่านทางนักเรียนไป

ส่วนลักษณะการแจ้งกำหนดการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมจะแจ้งผ่านทางนักเรียนโดยตรง โดยการจัดประชุมชี้แจงให้นักเรียนทราบ เป็นวิธีการที่สะดวก และประหยัดมากที่สุด เพราะทุกสัปดาห์ทางโรงเรียนจะมีการประชุมนักเรียนอยู่แล้ว ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อิทธิพล รุ่งประพันธ์²¹ ที่ว่า ครูประจำชั้นจะเป็นผู้แจ้งนักเรียนซึ่งเป็นวิธีที่สะดวกรวดเร็วที่สุด

¹⁸อิทธิพล รุ่งประพันธ์, "ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู นักเรียน เกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 6", หน้า 78.

¹⁹ประดับ นิลพ้งงา, การศึกษา 332 กิจกรรมร่วมหลักสูตร หน้า 129. .

²⁰อิทธิพล รุ่งประพันธ์, "ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 6" บทคัดย่อ.

²¹อิทธิพล รุ่งประพันธ์, "ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู นักเรียน เกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 6" บทคัดย่อ.

แห่งชาติได้กำหนดให้ศูนย์วัฒนธรรมดำเนินการ มีโครงการจัดกิจกรรมในวันสำคัญประจำปี และ
 โครงการเผยแพร่วัฒนธรรมไทย ซึ่งตรงกับกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่ทางโรงเรียนต้อง
 จัดทำ จึงเป็นหน้าที่ของทางโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารและครูฝ่ายกิจกรรมโดยตรง ที่จะต้อง
 ทำหน้าที่ประสานงานกับทางศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ในการจัดทำกิจกรรมนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
 ผลการวิจัยนี้ พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง ไม่ใช่อยู่ในระดับมาก เพราะโรงเรียน
 ส่วนใหญ่จะมีการกำหนดโครงการและวิธีดำเนินงาน เตรียมวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกัน
 อยู่แล้ว

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ ผู้บริหารและครูฝ่ายกิจกรรมนักเรียน พอที่
 จะนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้ คือ ผู้บริหารและครูฝ่ายกิจกรรม มีความรู้ความเข้าใจในการจัด
 กิจกรรม การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ในด้านนโยบายการกำหนดโครงการ วิธีดำเนินงาน ตลอดจน
 การประเมินผล แต่ที่โรงเรียนยังไม่สามารถจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมได้ดี อาจเป็น
 เพราะขาดงบประมาณในการดำเนินการ และขาดบุคลากรที่ชำนาญงานในด้านนี้ นอกจากนี้
 ยังไม่มีการประกวดแข่งขัน และให้รางวัลในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม เพื่อเป็น
 การส่งเสริมและให้กำลังใจอย่างจริงจัง จึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงใน
 ระดับอำเภอหรือระดับจังหวัด ได้แก่ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หรือสำนักงานการ-
 ประถมศึกษาจังหวัด ด้วยการร่วมมือกัน จัดทำโครงการกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมในทุก
 ปีการศึกษา โดยการจัดประกวดแข่งขัน โรงเรียนที่จัดกิจกรรมดีเด่นในระดับอำเภอ และส่ง
 เข้าประกวดแข่งขันในระดับจังหวัด ซึ่งจะทำให้ผู้บริหารและคณะครูมีความสนใจและกระตือรือร้น
 ที่จะจัดกิจกรรมนี้ขึ้นมา และในระดับโรงเรียนก็อาจจะมีการประกาศเกียรติคุณสำหรับครูหรือ
 นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง และให้ความร่วมมือด้วยดีเสมอมา

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอ เสนอแนะ เพื่อที่จะเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม
 ในโรงเรียน ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

ผู้บริหารเป็นผู้ที่รับผิดชอบงานต่าง ๆ ในสถานศึกษา มีบทบาทในการจัดกิจกรรม
 การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมให้บรรลุเป้าหมาย จึงมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารดังนี้

จะเห็นได้ว่า ในวันสำคัญทางศาสนาเหล่านี้ก็จะมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในสาขาอื่น ๆ ด้วย เช่น การตกแต่งเทียนก็จะอยู่ในสาขาการช่างฝีมือ สรปแล้วในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 6 จะเน้นกิจกรรมครบตาม 5 สาขา ที่ทางสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้แบ่งไว้มากหรือน้อยในแต่ละสาขา ขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียน และระดับการศึกษาของนักเรียนด้วย

กิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่โรงเรียนส่วนใหญ่จัดมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา ได้แก่ กิจกรรมวันเข้าพรรษา กิจกรรมวันวิสาขบูชา ฯลฯ เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า ศาสนานุทธรเป็นศาสนาประจำชาติไทยของเรา คนไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ดังนั้น เมื่อถึงวันสำคัญทางศาสนา ทางโรงเรียนจึงจัดให้เด็กได้ร่วมกิจกรรมที่จัดด้วยเพื่อปลูกฝังนิสัยเยวาวชนให้ใกล้ชิดศาสนา และอบรมด้านจริยธรรม โดยเด็กไม่รู้สึกรัดตัวและเกิดความเบื่อหน่ายเหมือนในห้องเรียน และเกิดการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของไทย ทำให้วัฒนธรรมประเพณีเหล่านี้ เป็นมรดกสืบทอดต่อกันไป และจากการที่โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ จะอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับทางวัด จึงทำให้ทางโรงเรียนต้องจัดร่วมกับทางวัดและชุมชนที่ใกล้ ๆ เสมอ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริณา กระจาสทอง²⁵ ที่ว่า กิจกรรมที่ครูปฏิบัติมากที่สุดคือ จัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ อาจจะเป็นเพราะว่า กิจกรรมนี้เกี่ยวข้องกับศาสนา เพราะศาสนาเป็นรากฐานของวัฒนธรรมคือสอนให้คนทำความดี และแสดงออกให้เห็นถึงวัฒนธรรมสาขาต่าง ๆ เช่น ศิลปกรรม วรรณกรรม เป็นต้น

กิจกรรมที่จัดส่วนใหญ่จะจัดนิทรรศการและป้ายนิเทศ ในวันสำคัญดังกล่าวซึ่งใช้งบประมาณน้อย และช่วยให้นักเรียนมีความรู้ เข้าใจ ต่อสิ่งที่นักเรียนศึกษาแล้วเรียนไปแล้วโรงเรียนจึงสามารถจัดทำได้อย่างทั่วถึง เกือบทุกกิจกรรม รองลงมาคือ การจัดประกวดมารยาทไทย ซึ่งสอดคล้องกับ นันทนา เทพบริรักษ์²⁶ ที่ว่า กิจกรรมที่จะจัดเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีที่ดีของประเทศชาติ ได้แก่การประกวดมารยาท

²⁵ศิริณา กระจาสทอง, "การรับรู้บทบาทในการพัฒนาชุมชนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่ชนบทยากจน เขตการศึกษา 11", หน้า 121.

²⁶นันทนา เทพบริรักษ์, กิจกรรมนักเรียนในระดับประถมศึกษา ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หน้า 56-57.

3. ปัญหาการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม

ปัญหาที่พบในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม อยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากมากไปหาน้อยคือ ขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรม ขาดบุคลากร (ครู) ที่มีความรู้เฉพาะทางสาขาวิชา เช่น นาฏศิลป์ ดนตรี และวัฒนธรรมพื้นบ้านบางอย่างที่ไม่มีผู้เชี่ยวชาญที่สามารถจะถ่ายทอดหรือฝึกสอนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิพล ร่มประพันธ์²⁷ ที่พบว่า ปัญหาที่พบในการจัดกิจกรรมนักเรียน คือ ขาดเงินที่ใช้ในการจัดกิจกรรม และสอดคล้องกับผลวิจัยของ อนงค์ศิริ วิชาลัย²⁸ และลักขณา อินทะจักร²⁹ ที่ว่า ปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้และความสามารถพิเศษ และบุคลากรในโรงเรียนไม่มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะจัดกิจกรรม ถ้าทางโรงเรียนได้มีการประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน บางท่านที่มีความชำนาญเฉพาะสาขา ก็อาจจะช่วยแก้ปัญหานี้ได้บ้าง ซึ่งทางโรงเรียนต้องหาทางประสานงานกับบุคคลภายในและภายนอกโรงเรียน ที่มีความชำนาญ และยังมีหน่วยงานซึ่งสามารถให้ความช่วยเหลือในด้านการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมแก่โรงเรียนได้ คือ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด และศูนย์วัฒนธรรมอำเภอ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทั่วทุกจังหวัด รวมทั้งสิ้น 96 ศูนย์³⁰ สำหรับศูนย์วัฒนธรรมอำเภอมี 7 ศูนย์ ในพื้นที่ 4 จังหวัด คือ จังหวัดสงขลา ราชบุรี พระนครศรีอยุธยา และ น่าน ซึ่งในเขตการศึกษา 6 นี้ก็มีศูนย์วัฒนธรรมครบทั้ง 7 จังหวัด ที่ทางโรงเรียนสามารถจะติดต่อและขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมได้ เพราะจากโครงการหลัก³¹ (บังคับ) ที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม

²⁷ อธิพล ร่มประพันธ์, "ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 6" หน้า 79.

²⁸ อนงค์ศิริ วิชาลัย, "การจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพะเยา" หน้า 88.

²⁹ ลักขณา อินทะจักร, "การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนประถมศึกษา" บทความย่อ.

³⁰ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, คู่มือการปฏิบัติงานศูนย์วัฒนธรรม (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, ม.ป.ป.), หน้า 4

³¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 43

จากตารางที่ 76 แสดงว่าครูฝ่ายกิจกรรม มีความคิดเห็นว่า ในการจัดกิจกรรมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน เรียงจากมากไปหาน้อยดังต่อไปนี้ ขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรม วัฒนธรรมพื้นบ้านบางอย่างไม่มีผู้ชำนาญที่สามารถจะถ่ายทอดหรือฝึกสอนได้ การมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึงของนักเรียน ขาดบุคลากร (ครู) ที่มีความรู้เฉพาะทางสาขาวิชา เช่น นาฏศิลป์ ดนตรี เป็นต้น ขาดการสนับสนุนจากชุมชน การประเมินผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โรงเรียนขาดอุปกรณ์และสถานที่ เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีน้อย บุคลากร (ผู้บริหารและครู) ขาดความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม หน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม การจัดสรรเงินเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ช่วงเวลาการจัดไม่เหมาะสม ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญและไม่ให้ความร่วมมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ยึดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่แบ่งหมวดตาม 5 สาขา ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้กำหนดไว้ คือ

1. สาขามนุษยศาสตร์ กิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่จัดอยู่ในสาขานี้ ได้แก่ การประกวดมารยาทไทย การทำพิธีลอยกระทง จัดนิทรรศน์น้ำผู้ใหญ่ ประเพณีก่อพระทราย ประเพณีเซ่นทรายเข้าวัด พิธีทำบุญตักบาตร การหล่อเทียนพรรษา การแห่เทียนพรรษา นำนักเรียนไปถวายผ้าอาบนำฝนที่วัด พานักเรียนไปฟังเทศน์ที่วัด การจัดพิธีเวียนเทียน การนำนักเรียนบำเพ็ญประโยชน์ที่วัด การนิมนต์พระมาปาฐกถาธรรม การพานักเรียนไปฟังเทศน์ร่วมทำบุญตักบาตรตามประเพณีท้องถิ่น

2. สาขาศิลปะ กิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ที่จัดอยู่ในสาขานี้ ได้แก่ การประกวดวาดภาพ การประกวดอ่านทำนองเสนาะ การประกวดร้องเพลง การจัดการแสดงของนักเรียน การประกวดเรียงความ การประกวดคำขวัญ การแต่งร้อยแก้วและร้อยกรอง

3. สาขาการช่างฝีมือ กิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่จัดอยู่ในสาขานี้ ได้แก่ การประกวดพานดอกไม้-ธูปเทียน การประกวดผลงานนักเรียนด้านศิลปหัตถกรรม การประกวดกระทง การประกวดเทียนพรรษา

4. สาขาหัตถกรรมศิลป์ กิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่จัดอยู่ในสาขานี้ ได้แก่ การประกวดนางนพมาศ การจัดงานรื่นเริงประจำปี

1.1 ควรชี้แจงระเบียบขอช่วยในการจัดกิจกรรมให้คณะครูได้ทราบโดยทั่วถึงกัน เพราะในการจัดกิจกรรมทุกครั้ง คณะครูทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมด้วยไม่ใช่หน้าที่ของครูฝ่ายกิจกรรมเพียงคนเดียว และคณะครูสามารถให้แนวคิดที่ถูกต้องแก่นักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมด้วย

1.2 ควรมีการวางแผนร่วมกับทุกฝ่ายในการจัดกิจกรรมให้แน่นอนและปฏิบัติตามแผนนี้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมรู้ตัวล่วงหน้า

1.3 สนับสนุนให้มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมทุกครั้ง ที่มีการจัดกิจกรรมเพื่อสำรวจผลงานและนำไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป เพราะการประเมินผลที่ดีย่อมทำให้เกิดผลดีแก่การดำเนินงาน

1.4 ควรส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยอยู่เสมอ ด้วยการส่งบุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมประชุมอบรมเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรม หรือไปศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่ดำเนินการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยที่ประสบผลสำเร็จ

1.5 ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยให้มากที่สุด

1.6 ควรประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์วัฒนธรรมประจำจังหวัดในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมให้ดียิ่งขึ้น

1.7 ควรชี้แจงการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองทราบถึงวัตถุประสงค์ และนโยบายของการจัดกิจกรรมในเวลาที่มีการประชุมเฝ้าสังเกตนักเรียนทุกปี เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับครูฝ่ายกิจกรรม

ครูฝ่ายกิจกรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม เป็นไปตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ จึงมีข้อเสนอแนะสำหรับครูฝ่ายกิจกรรมดังนี้

2.1 ควรเข้าใจและเห็นความสำคัญ กระตือรือร้นและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรม และร่วมมือในการจัดอย่างแท้จริง เพราะเท่ากับว่าเป็นการประชาสัมพันธ์ผลงาน

ของโรงเรียนต่อชุมชนด้วย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการอย่างระมัดระวังและรอบคอบเป็นพิเศษ

2.2 ต้องเป็นผู้ที่เสียสละเวลาในการจัดกิจกรรม และคอยให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักเรียน เพราะในการจัดกิจกรรมบางครั้งต้องทำกิจกรรมในวันหยุดเรียน หรือนอกเวลาเรียน และการจัดกิจกรรมที่มุ่งหวังให้นักเรียนได้รับประโยชน์มากที่สุด มุ่งส่งเสริมสติปัญญาและประสบการณ์ต่าง ๆ จึงต้องศึกษาขั้นตอนให้เข้าใจ เพื่อจะได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์มากที่สุด

2.3 ควรมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมทุกครั้ง เพื่อที่จะได้นำข้อมูลมาปรับปรุงและแก้ไข ในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมในเขตการศึกษาอื่น ๆ เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
2. ศึกษาเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน การจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องในทุกระดับโรงเรียน
3. ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลสมบูรณ์ครบทุกด้าน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย